

Text íntegre del discurs de D. Francesc Macià, pronunciat a la sessió inaugural del Congrés del partit d'Esquerra Republicana de Catalunya

"Em plau molt—digué—i sento una veritable joia de veure ací reunits, amb motiu del Primer Congrés de l'Esquerra Republicana de Catalunya, els homes, i també els seus representants, que amb el seu fervorós entusiasme aconseguiren anorrear la Monarquia per sempre més, per mitjà d'una votació cívica i exemplar.

Aquesta victòria va obrir les portes al reconeixement de la personalitat de Catalunya, i va preparar que la seva llibertat fos reconeguda per mitjà d'un codi que regís les seves facultats i també la manera de portar-les a cap.

Aconseguida la primera victòria, era necessari que el partit d'Esquerra Republicana estructurés un Estatut que, recollint la voluntat del poble català, fos instrument de Govern per a Catalunya.

Era precís, amics meus, que es consultés la voluntat del poble, els seus batecs, a l'objecte que l'Estatut fos l'expressió del voler de tot un poble i no solament el d'un partit.

Es varen fer les eleccions de la Generalitat, i després s'encarregà als seus components l'estructuració de l'Estatut de Catalunya, en la tasca del qual foren ajudats per algunes personalitats a les quals em plau des d'ací retre homenatge d'agraïment, i entre tots s'elaborà l'Estatut representatiu de les aspiracions dels catalans.

Va venir el referèndum, amb un resultat indiscutible, per cert, puix que s'aconseguí una votació d'un 80 per cent del cens, del qual votà a favor de l'Estatut el 99 i mig per cent. Ja veieu, amics meus, si pot ben dir-se que l'Estatut és la voluntat unànime de Catalunya.

El nostre Partit, aconseguí, doncs, amb la seva primera victòria, enderrocar l'obstacle tradicional que s'oposava al reconeixement de les nostres llibertats, i amb la segona o sigui amb el reconeixement de l'Estatut per tot el poble català, aconseguirà que Catalunya es governi ella mateixa d'acord amb el seu caràcter, amb la seva manera d'ésser i amb la seva mentalitat.

Nosaltres som generosos. Hem portat a cap el mitjà que Cata-

lunya es governi segons els seus desigs i hem obert el pas als altres partits polítics per tal que el dia que aconseguixin una majoria, amb la propaganda dels seus ideals, puguin ocupar el govern. Els hem tret el gran obstacle que impedia el reconeixement de la personalitat de Catalunya.

Els partits de dreta, però, no creuen que fent propaganda dels seus ideals puguin arribar a assolir el govern de Catalunya, i es lliuren a procediments deslleials. A procediments indignes d'un partit que lluiti noblement pels seus ideals.

No senten l'amor que nosaltres sentim per l'obrer, per l'humil, i per això ells no ignoren que si propaguessin el que veritablement senten, el triomf els seria impossible. Es per aquesta causa que empen procediments diferents dels nostres.

Ara, amics meus, és precís que nosaltres que sentim aquests ideals nobles i generosos anem a estructurar el nostre partit.

La nostra base ha d'ésser l'amor a l'infant, a l'obrer, a l'humil, a l'oprimit, a tots els catalans de sentiments generosos, siguin del partit que siguin, mentre lluitin noblement pels seus ideals.

No heu d'oblidar que els nostres ideals—ideals d'amor, d'amor a l'infant que hem de començar a protegir des del ventre de la seva mare, amor a l'obrer i a l'oprimit—ens donen una greu responsabilitat.

Hem de crear escoles que costaran molts milions; hem de fer que els mestres siguin els primers ciutadans de Catalunya. Nosaltres no ignorem que el que cal fer per als nostres infants és per als homes d'esquerra un problema que exigirà un esforç immens. El portarem a terme però, costi el que costi i passi el que passi, perquè són ideals que portem arrelats al fons del cor.

Recordo en aquest moment, per exemple, el que cal fer parlant de Sanitat, sobretot per als tuberculosos. Hem d'evitar especialment que es propagui el contagi d'aquesta funesta malaltia que ocasiona cada any la mort de milers d'infants. Hem de construir preventoris i sanatoris per tal que els fills

dels obrers i dels humils no siguin víctimes d'aquest mal terrible, i hem d'anar a la reclusió dels infants, assistits eficaçment per especialistes — mestres, metges, pedagogs—que portin a terme aquesta tasca meritòria.

L'obra a fer, amics meus, és immensa. Per dur-la a terme calen homes de fe ardent, homes de sentiments enlairats. Però jo he de dir-vos que si no la realitzàvem fórem indignes de governar. Cal abnegació; és precís que per a realitzar aquesta obra ens unim tots i procurem que els catalans de cor vinguin amb nosaltres.

I els homes de cor hi vindran, perquè la nostra propaganda no és solament de paraules, és de fets, és de realitats. Seríem indignes de la Catalunya que volem si ens acontentéssim amb discursos i no féssim obra pràctica.

Esperem l'aprovació de l'Estatut. Molts diuen: Què serà l'Estatut? No ho vull saber.

Jo sempre he dit que l'Estatut serà la llibertat de Catalunya. Que Catalunya tindrà la llibertat que ella vulgui, perquè contra la voluntat d'un poble, ningú no s'hi pot oposar... (una formidable ovació o fega les darreres paraules d'aquest paràgraf).

L'Estatut, és demostrà palesament que és la voluntat de Catalunya. Estic segur que a Madrid hi ha homes liberals i comprensius que comprenen el nostre problema i estan disposats a concedir-nos el que hem demanat. No hem d'escoltar els que dient-se liberals neguen les llibertats contingudes en l'Estatut de Catalunya, i diuen que serà causa de discòrdies entre els pobles germans.

L'home que parla així, no hi ha dubte que ha de portar els vicis de la Monarquia, d'un govern unitari, i voldria també una República unitària.

Nosaltres, en desitjar la llibertat de Catalunya, desitgem també la llibertat de tot Espanya, i treballarem per la llibertat de tots els pobles.

L'home que no accepta la llibertat de Catalunya no pot governar, perquè el que vulgui governar con-

tra la voluntat d'un poble no és possible que pugui assolir el govern de la República. (Formidable ovació).

Vaig a acabar dient-vos que estigueu tranquils. Nosaltres creiem, com Alcalà Zamora, que com més llibertats es concedeixin a Catalunya, més estimarà a Espanya. Això vol dir que al davant del Govern de la República hi ha homes comprensius. El nostre problema és senzill, no és més que de pau i germanor.

L'home que està actualment al front del Govern, ha dit que no seria possible consolidar la República si no es donés a Catalunya el que ha demanat, en un sentiment de cordialitat i de germanor.

Nosaltres som gent de pau i d'amor. Per això repugnem la guerra i volem que a la Constitució del nostre poble hi constin dos articles.

El primer, que el servei militar sigui voluntari; i el segon, que no es pugui obligar cap català a lluitar fora del seu territori.

Així no hi hauria mai guerra. Unicament lluitaríem els catalans en el cas que vingués un lladre que volgués arrebassar-nos les lleis que el poble s'ha atorgat. (Llarg aplaudiments).

Alcem els cors, amics meus. Prompte Catalunya serà lliure, perquè el seu Estatut s'aprovarà.

Alcem els cors, perquè Catalunya es regirà amb un esperit generós i ple d'amor.

Alcem els cors, i estimem els homes que treballen, i senten la llibertat, i procurem deixar raqueïnies destructives i sembrem la nostra obra constructiva i de germanor.

Les nostres lleis evitaran problemes molt greus, però necessitem l'ajut de tots vosaltres per a dur-les a terme.

Hi podrà haver petites diferències de modalitat, però jo us demano que tots tinguem fe en els nostres ideals. Que tots tinguem fe en Catalunya, i així superarem tots els obstacles. Hem de fer que el nostre poble sigui el mirall del món. Hem de fer que tothom digui que el nostre poble és gran.

(Segueix a la pàgina 5)